

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LÊ THỊ THU THỦY

**NGHIÊN CỨU XỬ LÝ PHỐT PHÁT TRONG NƯỚC
BẰNG PHƯƠNG PHÁP HẤP PHỤ SỬ DỤNG
VẬT LIỆU ZnO CẤU TRÚC NANO**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
KHOA HỌC MÔI TRƯỜNG**

Thái Nguyên, Năm 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LÊ THỊ THU THỦY

**NGHIÊN CỨU XỬ LÝ PHÓT PHÁT TRONG NƯỚC
BẰNG PHƯƠNG PHÁP HẤP PHỤ SỬ DỤNG
VẬT LIỆU ZnO CẤU TRÚC NANO**

Ngành: Khoa học môi trường

Mã số ngành: 8 44 03 01

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
KHOA HỌC MÔI TRƯỜNG**

Người hướng dẫn khoa học: TS. HÀ XUÂN LINH

Thái Nguyên, Năm 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đề tài “*Nghiên cứu xử lý phát phát trong nước bằng phương pháp hấp phụ sử dụng vật liệu ZnO cấu trúc nano*” là do bản thân tôi thực hiện. Các số liệu, kết quả trong đề tài là trung thực. Nếu sai sự thật tôi xin chịu trách nhiệm.

Thái Nguyên, tháng năm 2019

Tác giả luận văn

Lê Thị Thu Thủy

LỜI CẢM ƠN

Em xin gửi lời cảm ơn chân thành và sâu sắc tới TS Hà Xuân Linh đã tận tình hướng dẫn em suốt thời gian qua để thực hiện luận văn này.

Em trân trọng cảm ơn các thầy cô giáo tại Khoa Môi trường và tài nguyên, Trường Đại học Nông Lâm - Đại học Thái Nguyên đã trang bị cho em rất nhiều kiến thức cả về chuyên môn lẫn cuộc sống trong quá trình học tập tại trường.

Em cũng xin gửi lời cảm ơn chân thành tới Ban giám hiệu Trường Đại học Y- Dược, Đại học Thái Nguyên đã cho phép sử dụng cơ sở vật chất và trang thiết bị của phòng thí nghiệm Lý – Lý sinh y học và Dược trong quá trình thực hiện các công việc thực nghiệm. Em cũng xin gửi lời cảm ơn tới TS. Nguyễn Văn Chiến, CN Phùng Thị Oanh tại Khoa Khoa học và Kỹ thuật Vật liệu, Trường Đại học Giao thông Quốc gia Đài Loan cho các phép đo đặc trưng vật liệu. Đặc biệt, em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS Đặng Văn Thành, cử nhân Nguyễn Thanh Hải đã nhiệt tình trong việc xây dựng hệ thiết bị chế tạo mẫu và hỗ trợ đo đạc các mẫu cho luận văn.

Luận văn này được thực hiện dưới sự hỗ trợ từ nguồn kinh phí của đề tài nghiên cứu cấp Bộ Giáo dục và Đào tạo mã số 60/B2018-TNA-60 do TS Đặng Thị Hồng Phương chủ trì. Em xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ to lớn này.

Cuối cùng, em xin gửi lời cảm ơn tới những người thân trong gia đình, tất cả bạn bè thân thiết đã ủng hộ, động viên, giúp đỡ trong suốt quá trình học tập cũng như trong quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tác giả

Lê Thị Thu Thủy

MỤC LỤC

	Trang
LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu của đề tài là:.....	2
3. Ý nghĩa của đề tài	2
Chương 1.TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU.....	4
1.1. Cơ sở khoa học.....	4
1.1.1. Giới thiệu về phương pháp hấp phụ.....	4
1.1.2. Khái quát về công nghệ nano và vật liệu nano	6
1.1.3. Giới thiệu về vật liệu hấp phụ nano ZnO.....	7
1.1.4. Giới thiệu về phốt phát	8
1.2. Cơ sở pháp lý	19
1.3. Cơ sở thực tiễn	20
1.4. Tổng quan kết quả nghiên cứu vật liệu nano ZnO trên thế giới	20
1.5. Tổng quan kết quả nghiên cứu vật liệu nano ZnO ở Việt Nam.....	23
1.6. Giới thiệu về Công ty cổ phần Supe phốt phát và hóa chất Lâm Thao	25
1.7. Giới thiệu về một số phương pháp nghiên cứu vật liệu.....	26
1.7.1. Phương pháp nhiễu xạ tia X (XRD)	26
1.7.2. Phương pháp chụp ảnh hiển vi điện tử quét (SEM).....	27
1.7.3. Phương pháp phổ tán xạ Raman	28
1.7.4. Phương pháp hiển vi điện tử truyền qua.....	29
1.7.5. Phương pháp phổ hấp thụ phân tử UV-Vis	30
Chương 2.NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	32

2.1. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	32
2.1.1. Đối tượng	32
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu	32
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	32
2.3. Thiết bị và hóa chất.....	32
2.3.1. Thiết bị.....	32
2.3.2. Hoá chất	33
2.4. Các công thức tính toán và mô hình đẳng nhiệt	33
2.4.1. Dung lượng hấp phụ	33
2.4.2. Hiệu suất hấp phụ.....	34
2.4.3. Mô hình hấp phụ đẳng nhiệt Langmuir	34
2.5. Phương pháp nghiên cứu thực nghiệm	36
2.5.1. Chế tạo các vật liệu hấp phụ nano ZnO	36
2.5.2. Khảo sát đặc điểm bề mặt, tính chất vật lý, cấu trúc của UEZ.....	37
2.5.3. Khảo sát điểm đẳng điện của vật liệu	38
2.5.4. Khảo sát các yếu tố ảnh hưởng tới khả năng hấp phụ PO_4^{3-} của UEZ theo phương pháp hấp phụ tĩnh	38
2.5.5. Xử lý mẫu nước thải lấy từ Công ty Cổ phần Supe phốt phát và hóa chất Lâm Thao	40
và Hóa chất Lâm Thao.....	57
CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN.....	42
3.1. Kết quả khảo sát đặc điểm bề mặt, tính chất vật lý của UEZ.....	42
3.2. Xây dựng đường chuẩn phốt phát.....	44
3.3. Kết quả khảo sát điểm đẳng điện của vật liệu.....	46
3.4. Khảo sát một số yếu tố ảnh hưởng đến khả năng hấp phụ PO_4^{3-} theo phương pháp hấp phụ tĩnh của UEZ	47
3.4.1. Khảo sát ảnh hưởng của pH.....	47
3.4.2. Khảo sát ảnh hưởng của thời gian.....	49
3.4.3. Khảo sát ảnh hưởng của khối lượng vật liệu hấp phụ	51
3.4.4. Khảo sát ảnh hưởng của nồng độ ban đầu	52

3.4.5. Khảo sát dung lượng hấp phụ theo mô hình hấp phụ đẳng nhiệt Langmuir.....	54
3.4.6. So sánh khả năng hấp phụ của vật liệu UEZ với các vật liệu khác	55
3.5. Xử lý nước thải Công ty cổ phần Supe phốt phát và Hóa chất Lâm Thao.....	56
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	60
1. Kết luận.....	60
2. Khuyến nghị.....	61
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CÓ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN VĂN.....	62
TÀI LIỆU THAM KHẢO	63

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

TT	Từ viết tắt	Từ nguyên gốc
1	BOD ₅	Nhu cầu Ôxy sinh hoá sau 5 ngày đo ở 20 ⁰ C
2	COD	Nhu cầu oxy hoá học
3	QCVN	Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia
4	SEM	Scanning Electron Microscopy: Phương pháp chụp ảnh hiển vi điện tử quét
5	TCVN	Tiêu chuẩn Việt Nam
6	TEM	Transmission Electron Microscopy: Phương pháp hiển vi điện tử truyền qua
7	UV-Vis	Ultraviolet Visible: Phương pháp phổ hấp thụ phân tử UV-Vis
8	VLHP	Vật liệu hấp phụ
9	XRD	X-ray Diffraction: Phương pháp nhiễu xạ tia X
10	UEZ	Vật liệu nano ZnO chế tạo được

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1. Tóm tắt công nghệ loại bỏ và thu hồi phốt phát.....	14
Bảng 3.1. Số liệu xây dựng đường chuẩn PO_4^{3-}	45
Bảng 3.2. Kết quả xác định điểm đẳng điện	46
Bảng 3.3. Ảnh hưởng của pH đến dung lượng,hiệu suất hấp phụ của UEZ.....	48
Bảng 3.4. Ảnh hưởng của thời gian đến dung lượng,hiệu suất hấp phụ của UEZ	50
Bảng 3.5. Ảnh hưởng của khối lượng vật liệu đến dung lượng,hiệu suất hấp phụ của UEZ.....	51
Bảng 3.6. Ảnh hưởng của nồng độ dung dịch ban đầu đến dung lượng,hiệu suất hấp phụ của UEZ.....	53
Bảng 3.7. Dung lượng hấp phụ cực đại và hằng số b	55
Bảng 3.8. So sánh khả năng hấp phụ của phốt phấtrên các chất hấp phụ khác nhau	56
Bảng 3.9. Phương pháp quan trắc, phân tích các thông số ô nhiễm	56
Bảng 3.10. Đặc trưng nước thải của Công ty Cổ phần Supe phốt phát.....	57
Bảng 3.11. Hiệu quả xử lý các thông số ô nhiễm trong nước thải Công ty Cổ phần Supe phốt phát và Hóa chất Lâm Thao	58

DANH MỤC CÁC HÌNH

	Trang
Hình 1.1. Hiện tượng tảo xanh ở trên bề mặt nước ở bang Florida, Hoa Kỳ	12
Hình 1.2. Hiện tượng tảo nở hoa ở Việt Nam.....	13
Hình 1.3. Phản xạ của tia X trên họ mặt mạng tinh thể.....	27
Hình 1.4. Đường hấp phụ đẳng nhiệt Langmuir.....	35
Hình 1.5. Sự phụ thuộc của C_{cb}/q vào C_{cb}	36
Hình 2.1. Sơ đồ mô hình thí nghiệm chế tạo vật liệu nano ZnO:	37
Hình 3.1. Biểu đồ XRD của vật liệu UEZ	42
Hình 3.2. Phổ Raman của vật liệu UEZ.....	43
Hình 3.3. Ảnh SEM của UEZ	43
Hình 3.4. Ảnh TEM của vật liệu UEZ.....	44
Hình 3.5. Đồ thị đường chuẩn xác định nồng độ PO_4^{3-}	45
Hình 3.6. Đồ thị xác định điểm đẳng điện	47
Hình 3.7. Sự phụ thuộc của hiệu suất hấp phụ vào pH.....	49
Hình 3.8. Sự phụ thuộc của hiệu suất hấp phụ vào thời gian	50
Hình 3.9. Sự phụ thuộc của hiệu suất hấp phụ vào khối lượng vật liệu	52
Hình 3.10. Sự phụ thuộc của hiệu suất hấp phụ vào nồng độ PO_4^{3-} ban đầu	54
Hình 3.11. Đường đẳng nhiệt Langmuir của UEZ	54
Hình 3.12. Sự phụ thuộc của của C_{cb}/q vào C_{cb}	55